

TOETSINGSADVIES OVER HET
MILIEU-INVLOEDENRAPPORT
LUCHTSCHIEDINGSINSTALLATIE EN MENGSTATION - C
IN OMMEN

ISBN 90-71887-11-1
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

voorlopige commissie voor de milieu-effectrapportage

Gedeputeerde Staten van de provincie
Overijssel,
Postbus 10078,
8000 GB ZWOLLE.

uw kenmerk 22218 afd. 6 Milieuzorg uw brief 27.11.1984 ons kenmerk U 806/Sc/121-65
onderwerp Toetsingsadvies over het milieu-invloeden-
rapport Luchtscheidingsinstallatie en mengstation - C in Ommen. utrecht, 23 juli 1985

Per brief van 27 november 1984 (kenmerk 22218 afd. 6 Milieuzorg) verzocht uw college de Voorlopige Commissie voor de milieu-effectrapportage (VCmer) te adviseren over het milieu-invloedenrapport Luchtscheidingsinstallatie en mengstation - C in Ommen ten behoeve van de besluitvorming over de vergunningverlening voor deze installatie en het mengstation. In die brief gaf uw college als bevoegd gezag ook aan, dat met de initiatiefnemer werd afgesproken de opstelling en beoordeling van het milieu-invloedenrapport tot stand te laten komen met een zo groot mogelijke toepassing van de procedure volgens het wetsontwerp inzake milieu-effectrapportage.

./.

Bijgaand bied ik u het toetsingsadvies aan van de VCmer over het milieu-invloedenrapport. Dit is, gelet op het voorafgaande, in overeenstemming met artikel 4lw, lid 1 en 2 van het voornoemde wetsontwerp. Eveneens conform het wetsontwerp is het advies opgesteld onder verantwoordelijkheid van de daartoe ingestelde werkgroep onder voorzitterschap van ondergetekende.

Gaarne vestig ik hierbij uw aandacht op enkele belangrijke punten welke bij de toetsing van het milieu-invloedenrapport (MIR) naar voren zijn gekomen en welke de VCmer gaarne onder uw aandacht brengt.

1. Onderzoek naar de bestaande toestand van het milieu

Het is de VCmer gebleken, dat de opsteller van het MIR dikwijls gebruik heeft gemaakt van weinig specifieke en soms verouderde gegevens over de bestaande toestand van het milieu.

Op grond van een tussentijdse wijziging van het wetsontwerp inzake milieu-effectrapportage (artikel 4ln, derde lid) heeft een particuliere initiatiefnemer geen nader onderzoek te verrichten ter verkrijging van gegevens over de bestaande toestand van het milieu.

Bij de opstelling van het MIR is de initiatiefnemer hiervan uitgegaan. In de praktijk zal echter naar de mening van de Commissie iedere particuliere initiatiefnemer komen te staan voor de vraag welke gegevens over de bestaande toestand van het milieu (en de autonome ontwikkeling daarvan) nodig en onontbeerlijk zouden zijn ter verkrijging van een referentiekader voor de beschrijving van de te verwachten milieugevolgen bij het doorgaan van de activiteit. De VCmer is van mening dat de opsteller van een milieu-effectrapport zich hiervoor niet alleen tevreden mag stellen met bestudering en verwerking van bestaande gerapporteerde gegevens, maar zich ook ter plaatse van de voorgenomen activiteit op de hoogte moet stellen van de actuele situatie. In dit geval had dat bij de opstelling van het MIR betekend, dat een kort oriënterend veldbezoek ook meer inzicht had kunnen verschaffen in de mate waarin relevante kennis ontbreekt over de bestaande toestand van de ecosystemen in het studiegebied. Dit had ook kunnen leiden tot een betere invulling in het MIR van het onderdeel "leemten in kennis".

2. De voorlopige eis van Provinciale Waterstaat ten aanzien van het geluidniveau

In het MIR wordt ten aanzien van het aspect geluidhinder gemeld, dat als uitgangspunt de voorlopige eis van de Provinciale Waterstaat van Overijssel is aangehouden. Deze komt neer op een equivalent geluidniveau van 30 dB(A) op de Vilsterse Allee en de zogenaamde Dirt Road ten zuiden van het compressorstation. De werkgroep van de VCmer heeft deze voorlopige eis als uitgangspunt gehanteerd bij de beschouwing van het aspect geluid in het MIR.

Bij de in het MIR gepresenteerde berekeningen van het geluidniveau in de omgeving is steeds impliciet verondersteld, dat elk van de veroorzakende bronnen voorzien is van de technisch best mogelijke geluidwerende maatregelen. Geringe fouten bij het ontwerp en de uitvoering van deze maatregelen zullen echter gemakkelijk tot gevolg kunnen hebben, dat de werkelijke geluidniveau's belangrijk hoger worden dan de in het rapport berekende. In dit verband dringt de VCmer aan op een nadere specificatie van de voorlopige eis van de Provinciale Waterstaat.

De meer exacte aard en uitvoering van de te treffen geluidwerende maatregelen, die nu in het MIR nog ontbreken, zullen in het vervolg van de vergunningenprocedure naar de mening van de Commissie nader gespecificeerd en geregeld kunnen worden, opdat wordt voorkomen dat zich in de praktijk onaangename verrassingen gaan voordoen.

3. Tijdstip van indiening van het MIR

In het MIR wordt duidelijk gemaakt dat het rapport geen milieu-effectrapport (MER) betreft. De belangrijkste inhoudelijke consequenties daarvan worden in dit toetsingsadvies aangestipt (zie paragraaf 2.2.1).

Ten aanzien van de procedure heeft de VCmer geconstateerd, dat het MIR niet tegelijkertijd met de vergunningaanvraag is ingediend. Dit is niet in overeenstemming met het wetsontwerp inzake milieu-effectrapportage (artikel 41z, lid 1, onder a en Memorie van Toelichting, blz. 74). Deze late indiening heeft de tijd bekort, die het bevoegd gezag en de VCmer ter beschikking stond voor de beoordeling van het rapport. Een dergelijke afwijking van de formele procedure dient vermeden te worden en mag geen precedent vormen voor de indiening van MER'en in de toekomst, die behoren bij vergunningaanvragen.

Ten aanzien van de juistheid en volledigheid van het MIR en de noodzaak voor nadere vergunningvoorwaarden, kan vervolgens nog het volgende worden opgemerkt. De VCmer is van mening, dat het rapport een redelijke hoeveelheid milieu-informatie verstrekt, die relevant is voor de besluitvorming en die, zoals het MIR dat kenschetst, beschouwd kan worden als aanvullende informatie op de vergunningaanvraag. Niettemin stelde de werkgroep vast, dat het MIR sommige van betekenis zijnde milieu- en natuuraspecten onvoldoende scherp belicht en te oppervlakkig heeft afgedaan. Dit geldt met name voor de behandeling van de milieu-gevolgen ten gevolge van:

- grondwateronttrekking voor gevoelige ecosystemen in de natuurgebieden en voor cultuurgewassen op de landbouwgronden,
- lozingen van huishoudelijk afvalwater en condenswater op het oppervlaktewater in het studiegebied.

Deze aspecten hadden zonder buitengewone moeite kunnen worden besproken in het licht van mogelijke toepassing van (aanvullende) milieubescherpende maatregelen.

Hierdoor wordt de beoordeling van de inpasbaarheid van de voorgenomen activiteit in de bestaande ecologische situatie bemoeilijkt. In het kader van de vergunningverlening kunnen ten aanzien van de gesignaleerde mogelijke milieu-effecten echter nog preventieve maatregelen worden getroffen.

Met het uitbrengen van dit toetsingsadvies hoopt de VCmer een passende bijdrage te hebben geleverd om bij de besluitvorming over het onderhavige project, de milieu-effecten de hun toekomstige plaats te laten innemen.

Een afschrift van deze brief zend ik heden aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de Minister van Landbouw en Visserij, het Zuiveringschap West-Overijssel en het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Ommen.

De voorzitter,

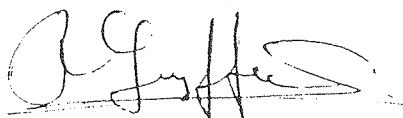
dr. J. Spaander

TOETSINGSADVIES OVER HET
MILIEU-INVLOEDENRAPPORT
LUCHTSCHIEDINGSINSTALLATIE EN MENGSTATION - C
IN OMMEN

Advies op grond van artikel 41w, lid 1 en 2 van het Ontwerp van Uitbreiding van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) inzake de inhoud van het milieu-invloedenrapport ten behoeve van de besluitvorming omtrent een Luchtscheidingsinstallatie en mengstation-C in Ommen.

Uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van Overijssel door de werkgroep Luchtscheidingsinstallatie en mengstation van de Voorlopige Commissie voor de milieu-effectrapportage.

De secretaris,

Ir. R.I. Seijffers.

De voorzitter,

Dr. J. Spaander.

Utrecht, 23 juli 1985.

INHOUDSOPGAVE	pagina
1. INLEIDING	1
2. TOETSING IN HOOFDLIJNEN VAN HET MILIEU-INVLOEDENRAPPORT	
2.1 Vorm en presentatie	3
2.2 De inhoud van het milieu-invloedenrapport	3
2.2.1 Algemeen	3
2.2.2 Geluidhinder	6
2.2.3 Grondwateronttrekking en de gevolgen voor ecosystemen in de natuurgebieden en cultuurgewassen op de landbouwgronden	7
2.2.4 Oppervlaktewater	9
2.2.5 Bodem	10
2.2.6 Luchtverontreiniging	11
2.2.7 Veiligheid	11
2.2.8 Secundaire activiteiten	12
2.2.9 Monitoring-programma	14

BIJLAGEN

1. Overige meer gedetailleerde opmerkingen over het milieu-invloedenrapport
2. Brief (121-14) van Gedeputeerde Staten van Overijssel d.d. 27 november 1984 (kenmerk 22218) afd. 6 Milieuzorg) aan de VCmer met verzoek te adviseren over het milieu-invloedenrapport
3. Aanbevelingen van de VCmer voor de inhoud van het MIR inzake een luchtscheidings- en gasmenginstallatie te Vilsteren (gemeente Ommen) met begeleidend schrijven d.d. 4 december 1985 aan het College van Gedeputeerde Staten Overijssel, waarnaar in het toetsingsadvies wordt verwezen
4. Richtlijnen MIR Uitbreiding compressorstation Ommen d.d. 2 januari 1985 van Gedeputeerde Staten Overijssel waarnaar in het toetsingsadvies wordt verwezen
5. Openbare bekendmaking van het College van Gedeputeerde Staten van Overijssel omtrent de vergunningaanvraag en het milieu-invloedenrapport Luchtscheidingsinstallatie en mengstation-C in de Nederlandse Staatscourant van 20 mei 1985
6. Samenstelling van de werkgroep van de VCmer
7. Lijst van inspraakreacties

TOETSINGSADVIES OVER HET MILIEU-INVLOEDENRAPPORT LUCHTSCHIEDINGS-
INSTALLATIE EN MENGSTATION-C IN OMMEN

1. INLEIDING

Het College van Gedeputeerde Staten van Overijssel heeft op 27 mei 1985 het milieu-invloedenrapport (MIR) "Luchtscheidingsinstallatie en Mengstation-C in Ommen" toegezonden aan de Voorlopige Commissie voor de milieu-effectrapportage (VCmer). Eerder, had het College reeds per brief (kenmerk 22218 afd. 6 milieuzorg) van 27 november 1984 (zie bijlage 2) de VCmer verzocht te adviseren over het MIR. In deze brief maakte het College, als bevoegd gezag in dit geval, duidelijk dat het MIR deel zal uitmaken van vergunningaanvragen op grond van de Hinderwet, de Wet inzake de luchtverontreiniging en de Wet geluidhinder door de N.V. Nederlandse Gasunie vanwege een voorgenomen uitbreiding/wijziging van het gascompressorstation Ommen. Voorts gaf het College aan dat het de bedoeling is de rapportage tot stand te laten komen met- voor zover in verband met de tijdplanning voor de besluitvorming op dat moment nog mogelijk was - toepassing van de procedure zoals deze is opgenomen in het wetsontwerp inzake milieu-effectrapportage [1].

Gelet op het voorafgaande bracht de VCmer op 4 december 1984 een aantal aanbevelingen uit aan het bevoegd gezag met betrekking tot de inhoud van het MIR. In een begeleidend schrijven maakte de VCmer haar rol bij deze advisering duidelijk (zie bijlage 3). Op 2 januari 1985 deelde het bevoegd gezag in een brief aan de N.V. Nederlandse Gasunie mee zich in grote lijnen te kunnen verenigen met de aanbevelingen van de VCmer en deze vast te stellen als richtlijn voor het MIR. Het

[1] Ontwerp van wet Uitbreiding van de wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) Tweede Kamer, zitting 1980-1981, 16814, nrs. 1-3.

bevoegd gezag presenteerde daarbij een lijst van vragen en opmerkingen die daarenboven bij de opstelling van het MIR betrokken diende te worden (zie bijlage 4).

Op 20 mei 1985 maakte het bevoegd gezag het MIR bekend tezamen met de vergunningaanvragen welke ter inzage werden gelegd van 21 mei tot en met 28 juni 1985 (zie bijlage 5). In overeenstemming met artikel 4lw, het eerste lid van het wetsontwerp milieu-effectrapportage wordt dit advies uiterlijk 1 maand na het verstrijken van de termijn van tervisielegging, dat wil zeggen voor 28 juli 1985, uitgebracht.

In dit advies geeft de VCmer een toetsing van de kwaliteit van het MIR. Als toetsingskader heeft zij daarvoor gebruikt de voornoemde richtlijn van 2 januari 1985 (de bijlagen 3 en 4).

Alhoewel bij de opstelling en de beoordeling van het MIR de procedure van het wetsontwerp milieu-effectrapportage zo veel mogelijk wordt toegepast, is het MIR geen milieu-effectrapport (MER) in de zin van het wetsontwerp. Daarom is het rapport formeel niet beschouwd in het licht van de eisen ten aanzien van de inhoud van een MER ex artikel 4li van het wetsontwerp (zie ook 2.2.1). Daarentegen heeft de VCmer het MIR wel getoetst aan de hand van de algemene eis, dat het rapport geen onjuistheden bevat, zoals verwoord in artikel 4lt, het tweede lid van het wetsontwerp inzake milieu-effectrapportage.

Het hierbij uitgebrachte toetsingsadvies is opgesteld door een werkgroep van de VCmer, die ook de aanbevelingen voor de inhoud van het MIR opstelde. De samenstelling van deze werkgroep is gegeven in bijlage 6. De werkgroep vertegenwoordigt in deze de Commissie en wordt in dit advies aangeduid met VCmer.

Twee leden van de werkgroep hebben op 10 juni 1985 een veldbezoek gebracht aan de omgeving van het gascompressorstation Ommen te Vilsteren ter aanvulling van het beeld dat het MIR geeft over de bestaande toestand van het milieu.

In lijn met het gestelde in artikel 4lw, tweede lid van het wetsontwerp inzake milieu-effectrapportage heeft de VCmer alle (in totaal 6), via het College van Gedeputeerde Staten van Overijssel ontvangen bezwaarschriften, commentaren, adviezen en opmerkingen, die zowel mondeling als schriftelijk werden ingebracht, in beschouwing

genomen. Voor zover deze reacties (zie bijlage 7) naar het oordeel van de VCmer relevant zijn, werden zij in het toetsingsadvies verwerkt. Waar zulks het geval is, wordt in de tekst door middel van een voetnoot naar de betreffende reactie verwezen.

Het feitelijke toetsingsadvies bestaat uit drie delen. In paragraaf 2.1 komen vorm en presentatie van het MIR aan de orde. In paragraaf 2.2 worden de hoofdlijnen van het toetsingsadvies aangaande de inhoud van het MIR gegeven. In de bijlage 1 worden gedetailleerde opmerkingen bij het MIR geplaatst.

2. TOETSING IN HOOFDLIJNEN VAN HET MILIEU-INVLOEDENRAPPORT

2.1. Vorm en presentatie

Het MIR beschrijft de milieu-invloeden van de voorgenomen activiteit in een apart document dat tezamen met de vergunningaanvragen bekend is gemaakt en ter inzage is gelegd. De vorm van het MIR wordt goed geacht en de presentatie van de verschillende hoofdstukken is gedaan in een logische volgorde. De samenvatting is -althoewel voornamelijk kwalitatief van aard- goed op de inhoud van het rapport afgestemd. Het MIR vertoont sporen van een gehaaste afwerking.

2.2. De inhoud van het milieu-invloedenrapport

2.2.1. Algemeen

Alvorens in te gaan op de inhoudelijke aspecten van de toetsing van het MIR is het goed stil te staan bij het bijzondere karakter van het rapport. In de inleiding van dit advies is reeds vermeld dat, hoewel de procedure van het wetsontwerp milieu-effectrapportage zo veel als mogelijk wordt gevolgd, het MIR geen MER is. Dit is ook

benadrukt in paragraaf 1.1 van het MIR, waarin het rapport gekenschetst wordt als een aanvulling op de vergunningaanvragen.

Dit betekent vooral, dat geen alternatieven zijn beschreven [1] en dat daarom ook een vergelijking van de gevolgen voor het milieu van verschillende mogelijke alternatieven geen onderdeel uitmaakt van het MIR.

De vraag waarom de nieuwe installatie bij voorkeur in Vilsteren op het terrein van het bestaande compressorstation wordt opgericht en waarom locatie-alternatieven niet in aanmerking komen (punt 9 van de richtlijnen, zie bijlage 3) wordt kort besproken in het MIR in paragraaf 1.3. Niettemin zou de vraag nog wat uitgediept hebben kunnen worden, indien voor- en nadelen van andere mogelijk reële locaties zouden zijn aangeduid. Dit punt werd ook naar voren gebracht tijdens de inspraak [2].

Een ander essentieel onderdeel van de beschrijving van alternatieven in een MER betreft het alternatief dat de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu biedt (ex artikel 41i, tweede lid van het wetsontwerp milieu-effectrapportage). Omdat alternatieven geen onderwerp van beschrijving vormen in het MIR, is dit alternatief ook niet uitgewerkt. In dit geval behoeft dit milieu-vriendelijke alternatief echter niet beschouwd te worden als een afzonderlijk alternatief, maar behoort het opgevat te worden als een combinatie van mogelijke aanvullende milieu-beschermende maatregelen bij deelaspecten van de bouw en het gebruik van de installatie. De richtlijn voor het MIR bevat specifieke vragen in verband met de verschillende mogelijke milieu-beschermende maatregelen (de punten 10, 12 en 25 van bijlage 3).

De VCmer is van mening dat deze vragen in het MIR nauwelijks aandacht hebben ontvangen, zodat het bij verschillende aspecten niet geheel duidelijk is welke voorzieningen getroffen worden ter beperking van de effecten. Hierdoor wordt de beoordeling hoe de voorgenomen activiteiten in de bestaande ecologische situatie kunnen worden ingepast onnodig bemoeilijkt.

De VCmer neemt aan dat, indien tot vergunningverlening wordt besloten, in een volgende fase van de besluitvormingsprocedure een aantal

[1] Het MIR schrijft hierover in paragraaf 1.1 dat "geen alternatieven in welk opzicht dan ook, worden behandeld".

[2] Bijlage 7, inspraakreactie no. 2, 3 en 6.

aanvullende maatregelen nader de aandacht zullen krijgen om schade of hinder te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. In het vervolg van dit advies wordt hierop nader ingegaan.

In de richtlijn voor het MIR onder aandachtspunt 43 betreffende de milieu- gevolgen van de aan te leggen pijplijn van de aardgasontzwavelingsinstallatie te Emmen naar de luchtscheidings- en menginstallatie te Ommen, geeft bevoegd gezag aan deze beperkt te zien tot het grondgebied van de provincie Overijssel (zie bijlagen 3 en 4). Als de milieu-gevolgen beschreven hadden moeten worden in het kader van de opstelling van een MER, dan hadden de gevolgen van de pijplijn ook aangeduid moeten worden voor dat gedeelte van de lijn dat gelegen is in Drenthe. In paragraaf 2.2.8 wordt dit punt nader toegelicht.

Een ander onderdeel dat thuis hoort in een MER en dat naar de mening van de VCmer onvoldoende is belicht in het MIR betreft de te nemen en eerder genomen besluiten (zie de punten 13 tot en met 15 van de richtlijn, bijlagen 3 en 4). Aangaande de besluiten ten behoeve waarvan het MIR is opgesteld, moet opgemerkt worden, dat de betrokken besluitvormingsprocedures en tijdplanning niet zijn aangegeven voor de vervolgbesluiten voor secundaire activiteiten, die nodig zijn om het project ten uitvoer te kunnen brengen, zoals de aanleg van de pijplijn van Emmen naar Ommen en van de hoogspanningskabels voor de stroomvoorziening van de nieuwe installaties. Tot de eerder genomen besluiten behoort de besluitvorming rondom de aardgasontzwavelingsinstallatie te Emmen, waarvan de voorgenomen activiteit in feite een vervolgactiviteit is (punt 7 van de richtlijn, bijlage 3). Het MIR maakt geen melding hiervan.

Verder geeft toetsing van het MIR aanleiding tot de volgende inhoudelijke opmerkingen.

2.2.2. Geluidhinder

De samenvatting van het MIR schrijft op blz. 9 dat "in de nieuwe installaties zeer uitgebreide voorzieningen tegen geluidhinder zullen worden aangebracht. Op basis daarvan zijn berekeningen uitgevoerd". De VCmer is van mening dat deze berekeningen juist lijken te zijn. Voorts heeft de Commissie waardering voor de duidelijke presentatie van de verschillende bedrijfsomstandigheden met de bijbehorende tijdperioden. Het MIR blijft evenwel in gebreke door de afwezigheid van een beschrijving van de noodzakelijke geluidwerende maatregelen, die getroffen moeten worden om de geluidhinder zodanig terug te dringen, dat voldaan kan worden aan de voorlopige eis van Provinciale Waterstaat van 30 dB(A) equivalent geluidniveau op de Vilsterse Allee en de zogeheten Dirt Road (blz. 102 van het MIR). In dit opzicht voldoet het MIR niet aan de richtlijn (de aandachtspunten 10 en 12; zie bijlage 3). De bovengenoemde eis van 30 dB(A) is, door de VCmer als uitgangspunt gehanteerd bij haar beschouwing van het geluidaspect. Deze eis is dermate stringent, dat zij naar verwachting alleen bereikt kan worden door toepassing van de beste bestaande technieken. Bestudering van de geluidssituatie aan een vergelijkbare installatie te Wilhelmshaven in de Bondsrepubliek levert als resultaat op, dat bij toepassing van de gebruikelijke technische middelen (en dus niet de beste bestaande technieken) de installatie een geluidniveau zou produceren, dat al circa 17 dB(A) hoger zal liggen dan het geëiste niveau van 30 dB(A) op de Vilsterse Allee en de zogenaamde Dirt Road. Hiermede worden vragen opgeroepen over de technische haalbaarheid van de noodzakelijke (uitgebreide) voorzieningen. Dit wordt in feite ook verwoord in het MIR in hoofdstuk 9 op blz. 142, de 5e alinea van boven, waaruit volgt -naar de mening van de VCmer- dat de betrouwbaarheid van de geluidprognose nog zal moeten worden aangetoond [1].

Het treffen van aanvullende maatregelen naderhand zoals gesuggereerd in het MIR lijkt moeilijk uitvoerbaar.

Afgezien van het voorafgaande constateert de VCmer verder dat het huidige compressorstation in de bedrijfssituaties B, C en D al meer

[1] Tijdens de hoorzitting op 21 juni 1985 werd eveneens de aandacht gevestigd op deze passage in het MIR (bijlage 7, inspraakreactie no. 1).

geluid produceert dan de eis van 30 dB(A) op de Vilsterse Allee en de Dirt Road (de figuren 5.5.2.2 t/m 5.5.2.4 op blz. 62 t/m 64 van het MIR).

In bijlage 1 van dit advies worden nog enkele opmerkingen gemaakt over het aspect geluidhinder.

2.2.3. Grondwateronttrekking en de gevolgen voor ecosystemen in de natuurgebieden en cultuurgewassen op de landbouwgronden

Het MIR behandelt de mate van de geplande grondwateronttrekking tijdens de bouw van de installaties. Onbesproken blijft de vraag in punt 36 van de richtlijn (bijlagen 3 en 4) of het uitsluitend om een tijdelijke onttrekking gaat of dat er behalve bronnering ten behoeve van de bouwwerkzaamheden voor de nieuwe installaties ook blijvend, of min of meer periodiek, grondwater zal worden opgepompt in verband met b.v. onderhoudswerkzaamheden [1].

Over de mogelijke invloed van grondwaterstandsverlaging ten behoeve van de nieuwe installaties en het gascompressorstation op ecosystemen in de natuurgebieden en cultuurgewassen op de landbouwgronden in het studiegebied, volstaat het MIR met algemene kwalitatieve voorspellingen. Belangrijke hulpmiddelen, die hierbij worden gemist, zijn een bodemkaart met grondwatertrappen en een vegetatiekaart waarop grondwater-afhankelijke eenheden apart staan vermeld (punt 17 van de richtlijn, bijlage 3). Met name geldt dit voor de gebieden direct ten westen van het gascompressorstation (het

[1] Gedurende de hoorzitting op 21 juni j.l. werd opgemerkt door het Landbouwschap (bijlage 7, inspraakreactie no. 4), dat in de jaren zeventig verschillende bronneringen hebben plaats gevonden op het terrein van het gascompressorstation Ommen. In dit verband kan ook verwezen worden naar een rapport van de Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven van 29 februari 1985 over uitbreiding van de grondwaterwinning op de winplaats Archemerberg waarin melding wordt gemaakt van een onttrekking in 1982 op 10 meter diepte ter grootte van 30.000 m³ door de N.V. Nederlandse Gasunie op het gascompressorstation.

Vilstersche Veld) en ten zuiden daarvan (met o.a. het Bouwers Ven). De conclusie op blz. 140 van het MIR, dat vanwege bemaling geen nadelige gevolgen te verwachten zijn voor vegetatie en fauna van het Vilstersche Veld is daarom onvoldoende onderbouwd. Bij het niet beschikbaar zijn van deze gegevens zou vermelding daarvan in hoofdstuk 9 Leemten in kennis en informatie van het MIR de juiste conclusie zijn. Deze kunnen niet van "ondergeschikt belang" worden geacht zoals aangeduid op blz. 142 van het MIR.

Op het Vilstersche Veld en het Bouwers Ven komen grondwaterafhankelijke ecosystemen voor met kenmerkende organismen voor periodiek hoge grondwaterstanden in een voedselarm milieu (zie bijlage 1, punt 20). Op een aantal plaatsen wordt door het ontbreken van enkele kenmerkende organismen de indruk gewekt, dat in het recente verleden verdrogingseffecten zijn opgetreden. De huidige situatie, het plaats vindende herstel respectievelijk het potentiële herstel en de daaraan verbonden kwetsbaarheid van de ecosystemen voor zowel tijdelijke als blijvende grondwaterstandsverlaging, vragen een meer preciese aanduiding van mogelijke invloeden dan in het MIR is gedaan. Als verdrogingsinvloeden op kunnen treden dan behoren aanvullende (preventieve) maatregelen, zoals aangeduid in aandachtspunt 12 van de richtlijn (bijlage 3) te worden uitgewerkt in het verdere verloop van de vergunningenprocedure (b.v. damwanden). De betekenis van de mogelijke beïnvloeding van cultuurgewassen moet hierbij ook genoemd worden. Deze heeft al de aandacht van de initiatiefnemer blijkens het Heidemijrapport van 1980 waaraan in het MIR wordt gerefereerd. Niettemin maakt het Landbouwschap bezwaren tegen het bij de berekening van de effecten van bronnering gehanteerde doorlaatvermogen en tegen de ingeschatte schade aan gewassen [1].

Wat betreft de presentatie van de berekeningsmethoden en de voorspellingen over de resulterende grondwaterstandsverlaging tijdens de bouwfase kunnen de volgende opmerkingen gemaakt worden.

De bij de berekening toegepaste geohydrologische schematisering is vaag en een algemene hydrologische beschrijving van het gebied ontbreekt. In het MIR wordt niet beschreven in hoeverre de

[1] Bijlage 7, inspraakreactie no. 4 en 5.

plaatselijk aangetroffen Eemklei een rol bij de voorgenomen ondiepe bronneringen speelt. In dat geval is met een veel te grote K_D gerekend. Verder is het niet duidelijk of het gebied van nature als een kwel- of infiltratiegebied fungeert en welke de oorspronkelijke grondwatertrappen waren.

De invloed van de grondwaterstandsverlagingen op de bijdrage van de capillaire opstijging aan de vochtvoorziening van de vegetatie wordt niet behandeld. Met name voor natuurgebieden als het Vilstersche Veld en het Bouwers Ven, die vóór de ingrepen in verband met het gascompressorstation minstens behoorden tot grondwaterstandstrap III [1] geldt dat een kleine verlaging van grote invloed kan zijn op de daar nog voorkomende grondwater-afhankelijke ecosystemen.

Voor andere opmerkingen behorende bij dit onderdeel van het MIR, wordt verwezen naar bijlage 1 van het onderhavige advies.

2.2.4. Oppervlaktewater

In het MIR wordt beschreven dat lozing in de huidige situatie van huishoudelijk afvalwater enig effect heeft op de zuurstofhuishouding van de ringsloot, de sloot langs de Vilsterse Allee en verder waarschijnlijk alleen op het meest bovenstroomse pand van de Marswetering. In deze waterlopen komen inderdaad vrijwel geen waterplanten voor. Op 4,5 km stroomafwaarts van de Vilsterse Allee bij de kruising met de Damsholterweg toont de Marswetering daarentegen een grote verscheidenheid aan verschillende soorten waterplanten.

De lozing van condenswater van de luchtscheidingsinstallatie zal de waterverontreiniging (genoemd zijn ammonium, koper) doen toenemen met mogelijke beïnvloeding van het meer benedenstroomse deel van de Marswetering.

In dit verband wijst de VCmer er ook op, dat de landbouw water

[1] Grondwaterstandstrap III wordt gekenmerkt door een gemiddelde hoogste grondwaterstand van minder dan 40 cm en een gemiddelde laagste grondwaterstand tussen 80 en 120 cm beneden het maaiveld.

onttrekt aan de Marswetering (ook uit het bovenstroomse gedeelte) voor beregening.

De VCmer vraagt zich af waarom wel gebruik is gemaakt van lozingsgegevens (in dit geval van een bestaande installatie elders in Nederland) maar geen vergelijking is getrokken met bestaande processen met betrekking tot waterzuivering van ammonium en koper bij dergelijke installaties. In bijlage 1, punt 13 van dit advies wordt verder ingegaan op dit onderwerp.

De VCmer is van mening dat de zuivering van het te lozen afvalwater geregeld moet worden in het verdere verloop van de vergunningprocedure. In dit verband kan worden gewezen naar de inspraakreactie van het landgoed Vilsteren tijdens de hoorzitting op 21 juni j.l. [1], welke stelde dat verontreiniging van het oppervlaktewater door de voorgenomen activiteit voorkomen dient te worden met het oog op de natuurgebieden rondom het gascompressorstation. De vertegenwoordigers van het landgoed Vilsteren deden daarbij de suggestie de lozing van huishoudelijk afvalwater en condenswater te doen geschieden via een aansluiting op het rioleringsstelsel van het dorp Vilsteren. Ook de Natuur en Milieu Federatie Overijssel wees op dit punt [2].

2.2.5. Bodem

Naar de mening van de VCmer behoort een procesinstallatie van de omvang van de voorgenomen activiteit ten aanzien van de bodemverontreiniging te voldoen aan:

- bodemafdichting (opslag, procesinstallatie)
- opvang van lekkages
- opvangstelsel voor oliehoudend water

Dit blijkt niet zonder meer uit het MIR. In bijlage 1 van dit advies wordt nader ingegaan op dit aspect.

[1] Bijlage 7, inspraakreactie no. 1.

[2] Bijlage 7, inspraakreactie no. 6.

2.2.6. Luchtverontreiniging

Ten behoeve van de energievoorziening voor de nieuwe installaties zal electriciteit geleverd worden door de (kolengestookte) IJsselcentrale. De luchtverontreiniging die hiermee gepaard zal gaan, wordt niet behandeld in het MIR (aandachtspunt 10 van de richtlijnen, zie bijlagen 3 en 4).

Volgens het MIR zal freon gebruikt worden als hulpstof in de luchtscheidingsinstallatie. De VCmer mist daarbij een beschrijving van de emissies van freon. Het betreft immers een bekende stof in verband met de aantasting van de ozonlaag.

In het MIR wordt niet duidelijk gemaakt of eventuele langdurige storingen in de nieuwe installaties te Ommen gevolgen kunnen hebben op de mate van luchtverontreiniging door de aardgasontzwavelingsinstallatie te Emmen.

Andere opmerkingen ten aanzien van luchtverontreiniging worden behandeld in bijlage 1 bij dit advies.

2.2.7. Veiligheid

De in het MIR gepresenteerde informatie wordt juist geacht. Niettemin moeten bij dit onderdeel twee kanttekeningen worden geplaatst. Op blz. 56 van het MIR is sprake van eventuele lekverliezen van (niet-geodoriseerd) aardgas. Hoe is dit te plaatsen in de veiligheidssituatie? Ook is tijdens de hoorzitting van de zijde van het landgoed Vilsteren nog gewezen op mogelijke ontbranding van afgeblazen (aard)gas [1].

Het MIR presenteert geen behandeling van de betekenis van het mogelijke falen van de aardgasontzwavelingsinstallatie te Emmen voor de veiligheidssituatie te Emmen voor de Ommen (aandachtspunt 26 van de richtlijn, zie bijlagen 3 en 4).

[1] Bijlage 7, inspraakreactie no.1.

2.2.8. Secundaire activiteiten

In paragraaf 2.2.1 van dit advies is het bijzondere karakter van het MIR ten aanzien van de aanleg van de beschrijving van de pijplijn van Emmen naar Ommen reeds aangestipt. De VCmer heeft begrip voor de beperking door bevoegd gezag van behandeling van de gevolgen voor het milieu van deze pijplijn tot Overijssel. De gepresenteerde informatie in het MIR is echter te beknopt. Zo wordt geen melding gemaakt waarom op twee plaatsen in Overijssel wordt afgeweken van bestaande tracé's van aardgasleidingen. Knelpunten, zoals in de gemeenten Avereest en Ommen in verband met de doorsnijding van een bos en de oversteek van de Vecht worden niet genoemd [1].

Wat betreft het Drenthse deel van de pijplijn, dat buiten beschouwing is gebleven in het MIR, wil de VCmer toch enige opmerkingen maken voor een volledige beeldvorming over de milieueffecten bij de besluitvorming rondom de voorgenomen activiteit [2]. Met uitzondering van het traject bij de grensovergang met Overijssel volgt het traject een geprojecteerd tracé van buisleidingen zoals aangeduid in het Structuurschema Buisleidingen, deel d en e. De belangrijkste milieu-invloeden doen zich voor bij de doorkruising van beplantingssingels langs wegen en waterlopen en de doorkruising van ongeveer 9 prehistorisch-interessante gebieden met artefacten, nederzettingssporen en grafheuvels uit het Mesolithicum, de Bronstijd en de IJzertijd. De doorkruising van de beplantingssingels is technisch op te lossen, terwijl betreffende de doorkruising van de prehistorisch-interessante gebieden een aanpak met het Provinciaal Museum van Drenthe is overeengekomen. Zowel in Overijssel als in Drenthe zijn de bijbehorende planologische procedures zover gevorderd, dat Gedeputeerde Staten van beide provincies adviezen hebben uitgebracht aan (een planologische werkcommissie van) het Ministerie van Economische Zaken, die op basis van geldende concessies zal

[1] Informatie verstrekt door de Provinciaal Planologische Dienst van Overijssel.

[2] Informatie verstrekt door de Provinciale Planologische Dienst van Drenthe.

beslissen over het traject.

Gedurende de inspraak werden opmerkingen gemaakt over nog andere secundaire activiteiten welke niet in het MIR zijn behandeld. Ten eerste betreft dat de aanleg van twee hoogspanningskabels voor de energievoorziening van de nieuwe installaties. Het MIR schrijft hierover, dat het precieze tracé nog niet is vastgesteld. De reactie van het landgoed Vilsteren wijst hierbij op de aantasting van mogelijk waardevolle bermvegetaties en het rooien van bomen. De VCmer is het eens met de in de inspraakreacties geuite noodzaak tot het stellen van voorwaarden bij de vergunningverlening terzake door de gemeente Ommen [1].

Verder werden opmerkingen geplaatst over eventueel toekomstige uitbreidingen en over de mogelijke ontwikkeling van secundaire activiteiten, die gebruik zouden kunnen maken van de vrijkomende restwarmte of de samenstelling van het afgas. Dit werd door de betrokken insprekers [2] in relatie gebracht met de (planologische) bestemming van het terrein van het gascompressorstation en de omgeving daarvan en met de energievoorziening van het dorp Vilsteren. De milieu-gevolgen hiervan kunnen in dit stadium door de VCmer niet worden beoordeeld. Over het een en ander zal het onderhavige bestemmingsplan uitsluitend moeten geven, zoals dat ook bij de inspraak naar voren is gebracht.

[1] Bijlage 7, inspraakreacties no. 1 en 4.

[2] Bijlage 7, inspraakreacties no.1, 2 en 6.

2.2.9. Monitoring-programma

De VCmer kan de aanbeveling in het MIR in paragraaf 10.1, waarin staat dat het niet nodig wordt geacht een monitoring-programma op te zetten voor het permanent meten van de verontreinigingen in de omgeving van de installatie, niet onderschrijven. De luchtscheidings- en menginstallaties zullen gerealiseerd worden als een uitbreiding van het compressorstation dat aan de west- en zuidzijde is omgeven door natuurgebieden die zeer gevoelig zijn voor verdroging en verontreiniging.

De VCmer geeft de aanbeveling de volgende metingen te verrichten en de resultaten daarvan op gezette tijden openbaar te maken [1]:

- registratie van de wekelijkse hoeveelheden afgepompt grondwater met opgave van de diepte waarop gepompt werd
- registratie van de grondwaterstand (binnen en buiten de invloedssfeer van de bronningen), zoals voorgesteld door het Landbouwschap, zowel in natuur- als in cultuurgebieden
- regelmatige controle van de kwaliteit van het eventueel op het oppervlaktewater te lozen huishoudelijk afval- en condenswater
- regelmatige meting van de geluidniveaus onder de verschillende bedrijfsomstandigheden buiten het terrein
- regelmatige controle van mogelijke invloeden van het afgas op de omgeving gedurende een periode van tenminste enige jaren, dit temeer omdat er geen (of weinig) ervaring lijkt te bestaan met luchtscheidingsinstallaties in natuurgebieden.

In de opzet en uitwerking van een monitoring-programma voor de genoemde aspecten hebben zowel het bevoegd gezag als de initiatiefnemer verantwoordelijkheid te dragen.

[1] Ten aanzien van deze behoefte aan bekendmaking van de monitoring-gegevens werd tijdens de inspraak ook uitdrukking gegeven (bijlage 7, inspraakreactie no. 1).

BIJLAGEN BIJ HET TOETSINGSADVIES OVER
HET MILIEU-INVLOEDENRAPPORT
LUCHTSCHIEDINGSINSTALLATIE EN
MENGSTATION-C IN OMMEN

(Bijlagen 1 t/m 7)

OVERIGE MEER GEDETAILLEERDE OPMERKINGEN OVER HET MILIEU-
INVLOEDENRAPPORT

In deze bijlage is nog een aantal gedetailleerde opmerkingen geplaatst, die de juistheid en volledigheid van het MIR betreffen. Zij moeten gezien worden als aanvulling op het toetsingsadvies in hoofdlijnen.

Algemeen

1. Paragraaf 6.1 van het MIR heeft een beschrijvend karakter. Het zou nuttig zijn geweest als daarbij expliciet was aangegeven waar -ten gevolge van de activiteit- afwijkingen zullen optreden van het streek-, structuur-, bestemmings- en het milieubeleidsplan van de provincie Overijssel. Dit punt werd ook naar voren gebracht tijdens de inspraak [1].
2. De leesbaarheid van verschillende kaartjes in het MIR is beïnvloed door het ontbreken van een schaal aanduiding.

Geluidhinder

3. De figuren 7.3.3 en verder (vanaf blz. 105) presenteren de geluidcontouren alsof zij afkomstig zijn van puntbronnen, terwijl de bronnen meer diffuus van aard zijn; dientengevolge zijn de geluidcontouren op het terrein van de installatie niet bruikbaar.
4. Figuur 7.3.4.4 op blz. 109 toont een tegenstrijdig beeld van geluidcontouren die naar buiten afnemen en dan weer toenemen.

[1] Bijlage 7, inspraakreactie no. 6.

5. Ter voorkoming van geluidhinder en trillingen door bouwverkeer voor het dorp Vilsteren is in de inspraak de mogelijkheid geopperd het bouwverkeer van het compressorstation in oostelijke richting te leiden naar de provinciale weg Raalte-Ommen via een directe uitgang of via de Oude Hammerweg [1]. Deze mogelijkheid verdient nadere beschouwing.

Grondwateronttrekking en de gevolgen voor ecosystemen in de natuurgebieden en cultuurgewassen op de landbouwgronden

6. Momenteel is in behandeling een aanvraag om vergunning voor een uitbreiding van de grondwaterwinning op de winplaats Archemerberg van 2,5 naar 5 miljoen m^3 per jaar door de Waterleiding Maatschappij "Overijssel" N.V. De provincie heeft op 22 januari 1985 het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer geadviseerd een vergunning voor de uitbreiding te verlenen tot een niveau van 4 miljoen m^3 per jaar voor een proeftijd van 5 jaar. Het MIR behandelt de mogelijke invloed van deze voorgestelde uitbreiding op de omgeving van het compressorstation niet.
7. Aan de laatste zin op blz. 121 van het MIR, welke luidt: "De verlaging van het natuurlijke grondwaterpeil, die als gevolg hiervan (de bronnering) zal optreden, zal het grootst zijn in de wintermaanden met name in februari en het kleinst in augustus en september" wordt op blz. 141 in het MIR de conclusie verbonden, dat "de gevolgen voor het milieu van de te bouwen installatie niet wezenlijk zijn voor de kwaliteit van het milieu in de omgeving". Een grondwaterstands daling in de zomer is gering als gevolg van de dan reeds van nature lagere waterstand. Echter, een extra verlaging kan juist dan zeer nadelig zijn voor grondwaterafhankelijke ecosystemen. Het in het MIR genoemde argument dat de bemaling tijdens de bouw van de installaties plaats zal vinden buiten het vegetatie seizoen en de broedperiode is overigens niet juist. De bemaling van de bouwputten 5 en 6 heeft zijn maximale verlaging tot gevolg in februari 1987. Bouwfase 2 zal echter

[1] Bijlage 7, inspraakreactie no. 1.

doorlopen tot eind april 1987 (blz. 122 van het MIR), hoewel figuur 7.6.5 de bemaling van put 2 laat aflopen aan het einde van maart. Zowel het vegetatie seizoen als het broedseizoen beginnen in maart. Dan moet voor de grondwaterafhankelijke organismen de waterstand hoog zijn en wel juist boven of vlak onder het oppervlak.

8. De afpompskromme in figuur 7.6.2 (blz. 116) is gekoppeld aan de gemiddelde grondwaterstand (NAP + 4,25 m). In het geval van de gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG) is er een geringer verhang, hetgeen van invloed is op de breedte van de zone waarin het grondwater ten gevolge van de afpompings onder de GLG kan dalen. Dit komt niet tot uiting in figuur 7.6.2.
9. Uit tabel 7.6.2 (blz. 115) en blz. 121 van het MIR, volgt dat de maximale onttrekking van putten 1, 2 en 3, 150 m^3 per uur zal zijn. Figuur 7.6.5 (blz. 121) laat zien, dat er overlappingen zullen voorkomen, zoals in juni 1986. Weliswaar zal er niet $2 \times 150 \text{ m}^3$ / uur behoeven te worden afgepompt, maar het effect van de superpositie van de gelijktijdige verlaging ontbreekt [1].
- 10 Op blz. 73 van het MIR worden gegevens verstrekt over de bemaling in 1977 en de pompproef van 1978. De bemaling in 1977 was 2 tot 3 maal zoveel als het genoemde debiet van 4000 m^3 per dag. Dat wil zeggen dat de invloed veel verder dan tot enige kilometers uit het centrum van de bemaling merkbaar moet zijn geweest. Ook is onduidelijk of die invloed alleen merkbaar was in de diepere watervoerende laag of ook aan de grondwaterstand in het zandpakket boven de Eemklei.
- 11 Een bijkomende vraag bij grondwateronttrekking is, wat de beste bestemming kan zijn voor het opgepompte water. Voor zover het grondwater niet onder bemeste maisakkers vandaan komt, zal dit waarschijnlijk van goede kwaliteit zijn. Dit schoon en voedselarm

[1] Overigens merkte het Landbouwschap bij de inspraak terecht op (bijlage 7, inspraakreactie no. 4) dat de cijfers voor de maximale wateronttrekking in de vergunningaanvraag hoger zijn dan die welke zijn gepresenteerd in het MIR, n.l. 240 - 275 m^3 /uur.

grondwater zou in de natuurgebieden ten westen en ten zuiden van het gascompressorstation teruggebracht kunnen worden. Deze suggestie wordt in het MIR gedaan (blz. 141 en 144), echter alleen voor het bos aan de zuidzijde van het station. Voordat deze mogelijkheid zou worden overwogen, dient eerst de chemische samenstelling van het opgepompte grondwater bekend te zijn vanwege mogelijke verstopping van infiltratiefilters (b.v. door uitvlokking van ijzer) en met het oog op de mogelijke nutriënten-aanvoer.

Oppervlaktewater

- 12 Paragraaf 6.2 (blz. 79 en verder) van het MIR beschrijft geen normen, grenswaarden en toetsingsgrootheden voor de oppervlaktewaterkwaliteit. Enige normen hiervoor worden wel gegeven in tabel 5.6.1 op blz. 71. (Overigens lijkt de norm voor biologisch zuurstofverbruik in deze tabel kleiner in plaats van groter dan 5 mg/l te moeten zijn).
- 13 Bij de mogelijke invloed van verontreiniging door koper op waterplanten (zie paragraaf 2.2.4 van het onderhavige advies), kan het volgende worden opgemerkt. Bij concentraties boven 2 microgram per liter kan koper reeds worden opgenomen en geaccumuleerd door waterplanten. Het voedsel van de waterfauna die deze waterplanten eet, kan op die wijze aanzienlijk hogere concentraties koper bevatten dan het water zelf. Van een aantal waterslakken is bekend dat zij zeer gevoelig zijn voor kopervergiftiging. De concentraties koper in het water kunnen volgens het MIR aanzienlijk hoger zijn dan 2 microgram per liter. Om 60 m³ water met een lll van het MIR) te verdunnen tot 2 microgram per liter zou -uitgaande van volledige menging- per dag 60.000 m³ water nodig zijn.
- 14 Het MIR vermeldt dat bij de kwaliteitscontrole van het condenswater in de buffertank zal worden gelet op de pH (blz. 30). Het is onduidelijk welke grenswaarden daarbij zullen worden gehanteerd en waarop de keuze van die waarden zal zijn gebaseerd.

Bodem

15 Als extra bescherming zouden de dieselolietank, de vuilwatertank en de condenswaterbuffertank in betonnen bakken kunnen worden geplaatst zoals bij het freon-koelsysteem (blz. 29 en 112 van het MIR). De wenselijkheid hiervoor (en dus de opname hiervan in een aanvullende vergunningvoorwaarde) hangt samen met het karakter van het gebied ten aanzien van het grondwater (kwel-, infiltratie-, waterwingebied; zie paragraaf 2.2.3 van dit advies en opmerking 6 in deze bijlage).

Luchtverontreiniging

- 16 Bespreking van de normen en grenswaarden voor luchtverontreiniging in paragraaf 6.2.1 van het MIR is weinig zinvol met betrekking tot de bijdrage van de luchtscheidingsinstallatie en het mengstation-C, die niet noemenswaardig is. Bespreking van de normen en grenswaarden zou daarentegen wel van betekenis zijn geweest als de bijdrage aan de luchtverontreiniging voor de energievoorziening van de nieuwe installatie en het mengstation door de IJsselcentrale aan de orde was gekomen in het MIR (zie ook paragraaf 2.2.6 van dit advies). In dat geval hadden de normen en grenswaarden van het IMP Milieubeheer 1985-1989 daarbij betrokken moeten worden.
- 17 De bewering in het MIR op blz. 54 in de 2e alinea is juist wat betreft het eerste gedeelte van de zin, maar niet voor hetgeen gesteld wordt na de eerste komma. Uit de vergunningaanvraag blijkt nl., dat een aantal andere stoffen dan SO_2 , NO , NO_2 , O_3 worden geëmitteerd, zoals freon en eventueel H_2S .
- 18 Het MIR geeft aan dat noch het mengstation noch de luchtscheidingsinstallatie aanleiding kunnen geven tot geurhinder. Niettemin is op blz. 96, 100 en 101 sprake van (pieksgewijze) H_2S -emissie. Het is niet duidelijk waar deze vandaan komt en of deze geurhinder buiten het terrein kan veroorzaken.
- 19 De concentratieberekening voor de afgasstroom op blz. 98 van het MIR is ingewikkeld. Waarom is niet uitgelegd hoe de formules zijn

afgeleid uit de formule op blz. 97?

Natuur en landschap

20 Op 10 juni 1985 werden op het Vilstersche Veld en het Bouwers Ven de volgende plantesoorten waargenomen die een periodiek nat voedselarm milieu indiceren:

- Dopheide (*Erica tetralix*)
- Gewone zegge (*Carex nigra*)
- Kleine Zonnedauw (*Drosera intermedia*)
- Bruine Snavelbies (*Rhynchospora fusca*)
- Trekrus (*Juncus squarrosus*)
- Veenmossen (*Sphagnum compactum* en *Sphagnum tenellum*)

21 Als de vegetatiegordel aan de zuid- en oostkant van het compressorstation (ter grootte van 2 ha, zie blz. 129, paragraaf 7.9 van het MIR) zal worden gekapt ten behoeve van de uitbreiding met de nieuwe installaties, dan kan de nieuw aan te leggen beplanting op de locatie van de blokkeerlussen (ongeveer 4,5 ha) daarvoor geen compensatie zijn. Deze nieuwe beplanting zal nl. geschieden op bemeste maisakkers, terwijl de bestaande bosgordel aan de zuidzijde van het compressorstation staat op onbemeste zandgrond en zich begint te ontwikkelen als een vegetatie met kenmerkende elementen voor een bostype op voedselarme grond [1]. Het verdwijnen van ecosystemen die kenmerkend zijn voor een voedselarm milieu als gevolg van een algemeen toenemende eutrofiëring van het milieu, vraagt om het nemen van maatregelen tot hun instandhouding.

Betreffende de nieuwe beplanting op de locatie van de blokkeerlussen, beveelt de VCmer aan verdere bemesting in 1985 en 1986 achterwege te laten en de locatie tot aan het inplanten van de nieuwe vegetatie zoveel mogelijk te verschrallen door het b.v. te verbouwen met gewassen die zoveel mogelijk nutriënten aan de bodem

[1] Gedurende een oriënterend veldbezoek ter plaatse werden de volgende indicatoren voor bos op voedselarme grond waargenomen: eikvaren, stekelvaren, rankende helmbloem, klauwtjesmos en gaffeltandmos.

zullen onttrekken. Bovendien zou de nieuwe beplanting meer aansluitend op ter plaatse voorkomende ecosystemen gekozen kunnen worden dan bij eerdere beplantingen is gebeurd.

Monitoring

22 Ter uitbreiding van de beschikbare bodemgegevens beveelt de VCmer aan van boringen die b.v. ten behoeve van bronneringen worden gemaakt dieper dan 6 m beneden het maaiveld, een geologisch/bodemkundige beschrijving te laten maken. Aanvullende gegevens van deze diepte zijn van veel belang voor een goede geohydrologische schematisering welke onontbeerlijk is voor berekening van de grootte en de verspreiding van grondwaterstandsverlagingen.

BIJLAGE 2

VOORLOPIGE COMMISSIE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE	
INGEKOMEN	
29 NOV. 1984	
Afd.	Nr. 821

Aan de voorlopige commissie voor de
milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

uw kenmerk	uw brief van	ons nr.	bijl.	datum
		22218		27 november 1984
		afd. 6 milieuzorg		
onderwerp		inl. hr./ maxx	toestel nr.	28. NOV. 1984
milieu-invloedenrapport		Keulen	2258	
N.V. Nederlandse Gasunie, uitbreiding compressor- station Ommen.				

De N.V. Nederlandse Gasunie heeft het voornemen haar compressorstation te Ommen uit te breiden met een stikstofinstallatie. Deze installatie zal stikstof scheiden uit de lucht, om hoogcalorisch Noordzeegas en gas uit de ontzwavelingsinstallatie te Emmen hiermee bij te mengen tot gas met de eigenschappen van Groningergas.

Wij verwachten dat omstreeks begin maart de noodzakelijke vergunningen op grond van de Hinderwet, de Wet inzake de luchtverontreiniging en de Wet geluidhinder bij ons zullen worden aangevraagd.

Met de N.V. Nederlandse Gasunie is afgesproken dat van bedoelde aanvragen een milieu-invloedenrapportage deel zal uitmaken. Het is de bedoeling deze rapportage tot stand te laten komen met - voor zover op dit moment nog mogelijk - toepassing van de procedure zoals deze in het wetsontwerp ten behoeve van milieu-effectrapportage is opgenomen. Dat betekent dat ons college in deze het bevoegd gezag is.

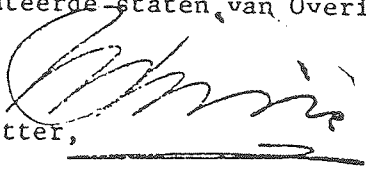
Op 15 november jongstleden heeft te Utrecht hierover een bespreking plaatsgevonden, waarbij de secretaris van uw commissie aanwezig was. In deze bespreking is naar voren gekomen dat de opstelling van een milieu-invloedenrapportage geen vertraging zal opleveren voor de vergunningprocedure. Dit is voor ons een belangrijke vaststelling.

Aangezien op korte termijn met het vooroverleg ten behoeve van de aanvragen zal worden gestart en dus ook spoedig met de opstelling van het milieu-invloedenrapport moet worden begonnen vragen wij u nu reeds ons te zijner tijd te adviseren over het milieu-invloedenrapport.

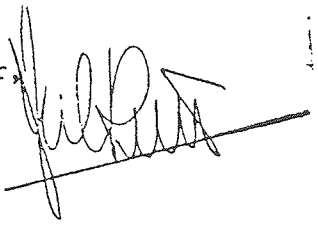
coll. yk

Gedeputeerde staten, van Overijssel,

voorzitter,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. van der...' with a horizontal line underneath.

griffier,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. van der...' with a horizontal line underneath.

BIJLAGE 3

AANBEVELINGEN VOOR DE INHOUD VAN HET MILIEU-
INVLOEDENRAPPORT INZAKE EEN LUCHTSCHIEDINGS-
EN EEN GASMENGINSTALLATIE TE VILSTEREN
(gem. Ommen)

Uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie
Overijssel.

121-16

Utrecht, 4 december 1984.

voorlopige commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan: Gedeputeerde Staten van de provincie
Overijssel,
Postbus 10078,
8000 GB Zwolle.

uw kenmerk 22218 afd. 6
milieuzorg

uw brief 28-11-1984

ons kenmerk U 658/Sc/121-10

onderwerp Advisering over het milieu-invloedenrapport
van een luchtscheidings- en een gasmeng-
installatie, Vilsteren.

utrecht, 4 december 1984.

Per brief van 28 november j.l. verzocht uw college de Voorlopige Commissie voor de milieu-effectrapportage (VCmer) te adviseren over het milieu-invloedenrapport dat gemaakt zal worden ten behoeve van de besluitvorming over de oprichting en in gebruik neming van een luchtscheidings- en een gasmenginstallatie te Vilsteren, gemeente Ommen door de N.V. Nederlandse Gasunie. In uw brief hebt u aangegeven dat het uw bedoeling is deze rapportage tot stand te laten komen - voor zover in verband met de tijdplanning voor de besluitvorming op dit moment nog mogelijk is- met toepassing van de procedure opgenomen in het wetsontwerp inzake milieu-effectrapportage. Dit betekent dat in deze uw college het bevoegd gezag zal zijn (en de N.V. Nederlandse Gasunie de initiatiefnemer).

Betreffende de rol van de VCmer en haar advisering zijn reeds mondeling enige afspraken gemaakt tijdens de besprekingen op 15 en 28 november j.l. te Utrecht en Vilsteren tussen vertegenwoordigers van het bevoegd gezag, de initiatiefnemer en de VCmer.

Ten behoeve van de betrokken partijen acht de VCmer het van belang haar rol in deze nog te verduidelijken. Uitgangspunt daarbij is -zoals door uw college reeds is aangegeven - dat de procedures van het wetsontwerp inzake m.e.r.* zoveel mogelijk door u zullen worden toegepast, opdat de VCmer haar normale taken binnen het kader van dit wetsontwerp kan verrichten. In de door u vastgestelde besluitvormingsprocedure ontbreekt de in het wetsontwerp voorgeschreven opstelling van richtlijnen (ex artikel 41m en 41n) voor de inhoud van het te maken rapport. Op dit moment is het echter nog wel mogelijk u enige aanbevelingen voor de inhoud van het beoogde milieu-invloedenrapport (MIR) aan te reiken, die u nog aan de opstellers van het MIR kan doorgeven. De VCmer zou gaarne zien, dat u als bevoegd gezag, uitgaande van de door de VCmer opgestelde aanbevelingen (en mogelijke opmerkingen van andere betrokkenen) overging tot een vaststelling van de minimum eisen voor de inhoud van het MIR, zulks ter substitutie van de formele vaststelling van richtlijnen, zoals de officiële m.e.r.-procedure aangeeft.

* Ontwerp van wet Uitbreiding van de wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) Tweede Kamer zitting 1980 - 1981, 16814, nrs. 1-3.

Nadien kan dan de verdere afhandeling van het MIR zonder bezwaar worden ingepast in de m.e.r.-procedure, conform Bijlage B (blz. 85) van het wetsontwerp inzake m.e.r.: "Schematisch overzicht m.e.r.-proces bij besluiten op aanvraag".

De VCmer zal alsdan het MIR op de gebruikelijke wijze toetsen op volledigheid en juistheid na de bekendmaking van het MIR en de vergunningaanvragen door bevoegd gezag.

Uiterlijk 1 maand na het verstrijken van de termijn gedurende welke het MIR door bevoegd gezag ter inzage is gelegd, (dan wel 1 maand nadat de hoorzitting is gehouden, wanneer deze valt na afloop van de termijn voor tervisie legging) zal de VCmer haar toetsingsadvies uitbrengen aan het bevoegd gezag. In dit toetsingsadvies zal de VCmer de adviezen van betrokken adviseurs betrekken als ook de opmerkingen die door een ieder gedurende de termijn van ter inzage legging over het MIR zowel schriftelijk, als mondeling tijdens de openbare zitting, zijn ingebracht (ex artikel 41w van het wetsontwerp).

Met in acht neming van het voorgaande, treft u aansluitend bij uw verzoek en rekening houdende met de gemaakte mondelinge afspraken, hierbij aan onze:

./ "Aanbevelingen voor de inhoud van het MIR voor een luchtscheidings- en een gasmenginstallatie te Vilsteren".

Deze aanbevelingen zijn, binnen (te) korte tijd opgesteld in een overleg van de secretaris van de VCmer met enkele leden-deskundigen van de commissie, te weten:

ir. H.S. Buijtenhek te Brielle
dr. ing. A. von Meier te Nieuw-Vennep
dr. J.Th. de Smidt te Utrecht.

Het ligt in onze bedoeling ter gelegener tijd ten behoeve van het uitbrengen van het toetsingsadvies met deze 3 deskundigen een formele werkgroep van de VCmer onder voorzitterschap van de voorzitter of een vice-voorzitter van de VCmer te formeren, conform artikel 77e van het wetsontwerp inzake m.e.r.

De VCmer zal gaarne de uitspraak van uw college vernemen ten aanzien van de u hierbij aangeboden "Aanbevelingen voor de inhoud van het MIR" en het gebruik dat u hiervan wenst te maken.

Met dank voor uw informatie, die wij belangrijk achten voor het verloop van onze voortgaande advisering in de toetsingsfase,

de secretaris,

drs. J.J. Scholten.

de voorzitter,

dr. J. Spaander.

AANBEVELINGEN VOOR DE INHOUD VAN HET MILIEU-INVLOEDENRAPPORT INZAKE
EEN LUCHTSCHIEDINGS- EN EEN GASMENGINSTALLATIE TE VILSTEREN (gem.
Ommen)

I Algemeen

- 1 Het milieu-invloedenrapport (MIR) zal de milieu-aspecten van de voorgenomen activiteit met de mogelijkheden voor toepassing van milieu-beschermende maatregelen zo kort en kernachtig mogelijk dienen te behandelen; dit ten behoeve van de besluitvorming en om de betreffende milieu-aspecten begrijpelijk en bereikbaar te maken voor een zo breed mogelijk publiek. De VCmer tekent hierbij aan dat een zorgvuldige presentatie van de milieu-aspecten geboden is, omdat het voornemen tot de realisering van de activiteit te vilsteren een uitbreiding van een industriële activiteit betekent in de landgoederengordel ten zuiden van de Vecht, welk gebied grote betekenis heeft als natuur-, recreatie- en stiltegebied volgens reeds bestaande beleidsplannen.
- 2 Het gaat in het MIR om invloeden op het milieu die van de voorgenomen activiteit uit gaan onder normale en niet-normale bedrijfsomstandigheden. Waar invloeden niet belangrijk voor de besluitvorming worden geacht behoeven deze geen uitwerking, wel dient dit met redenen omkleed te worden.
- 3 Gezien de zeer korte tijd die beschikbaar was voor de opstellingen van aanbevelingen voor de inhoud van het MIR zijn deze gepresenteerd in de vorm van een lijst van aandachtspunten. Hierbij kunnen een tweetal categorieën onderscheiden worden:
 - vragen waar het MIR een antwoord op zal moeten geven of als dat niet of slechts gedeeltelijk mogelijk is onder aanduiding van bestaande leemten in kennis,
 - overwegingen die bij de VCmer naar voren zijn gekomen die aanleiding zouden kunnen zijn voor het bevoegd gezag om nadere

aandachtspunten te formuleren.

II Vragen over doel en belang van de activiteit

- 4 De achtergronden en het doel van de voorgenomen activiteit moeten in het rapport duidelijk en concreet worden beschreven. Daartoe zouden de volgende vragen moeten worden beantwoord.
- 5 Wat gebeurt er momenteel met het hoog-calorische gas?
- 6 Welke invloed heeft het beleid van de rijksoverheid ten aanzien van de ontginning van hoog-calorische gasvelden op het betreffende project?
- 7 De voorgenomen activiteit zal in eerste instantie nodig zijn voor de conditionering en inpassing van ontzwaveld gas afkomstig van de eind 1987 in bedrijf tredende aardgasontzwavelingsinstallatie van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) te Emmen. Was de noodzaak voor een luchtscheidings- en gasmenginstallatie reeds onderkend bij de planvorming en vergunningverlening van de aardgasontzwavelings- installatie? Met andere woorden was toen al bekend dat de voorgenomen activiteit een noodzakelijke volgactiviteit zou zijn?
- 8 Maakt de luchtscheidings- en gasmenginstallatie te Vilsteren het mogelijk dat nieuwe hoog-calorische gaswinnings plaatsvinden?
- 9 Welke overwegingen hebben ertoe geleid dat de installaties bij voorkeur in Vilsteren worden opgericht en waarom andere locaties niet in aanmerking komen? In hoeverre spelen bestaande aan- en afvoerpijpleidingen en het bestaande compressorstation te Vilsteren daarbij een rol?

III Vragen en overwegingen betreffende de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en varianten daarvan

A De voorgenomen activiteit

10 De voorgenomen luchtscheidings- en gasmenginstallatie dienen te worden beschreven (eventueel in een bijlage) voor zover deze beschrijving inzicht geeft in bronnen van (rest-)uitwerpen naar de bodem, het water of de lucht en in fysieke ingrepen (zoals de inpassing van het complex in haar omgeving) onder normale en niet-normale bedrijfsomstandigheden (ook opstarten en uit bedrijf nemen). De bronnen dienen op globale wijze te worden aangegeven. De gedachte toe te passen maatregelen om de uitwerpen en fysieke ingrepen te beperken dienen op globale wijze te worden beschreven onder vermelding van het te bereiken doel.

In verband hiermee verdient tenminste aandacht:

- Fysieke ingrepen en uitwerpen tijdens de aanleg.
- De globale situering van de tracé's van nieuwe pijpleidingen voor aanvoer van hoog-calorisch aardgas.
- De aard van verontreinigingen in de aanvoerlucht mede in verband met de verwijdering van deze verontreinigingen met name koolwaterstoffen, b.v. acetyleen.
- Het processchema van de installatie en de eventueel gefaseerde opzet daarvan.
- Deproductie van geluid door de verschillende onderdelen van de installaties.
- De wijze van energie-opwekking (en de uitwerpen daarvan, indien van toepassing).
- De behandeling en lozing van gecondenseerde waterdamp uit de aanvoerlucht en van ten gevolge van het proces gevormd afvalwater.
- De hoogte van de installatie en de uitlaten voor het afblazen van het restgas.
- De wijze van opslag, overslag, aan- en afvoer (waar vandaan en waar gaat het naar toe) van hulpstoffen en afvalstoffen.
- De maximale perioden waarin diverse typen storingen kunnen optreden onder vermelding van de resulterende uitworp en inworp in ruimte en tijd, dit tevens bij opstarten en uit bedrijf nemen van onderdelen van de installatie.
- De beveiliging in verband met de externe veiligheid.
- De algemene opzet van metingen ("monitoring") in ruimte en tijd van daadwerkelijke uitwerpen van de gerealiseerde installatie en van

inworpen onder normale en bijzondere bedrijfsomstandigheden en op welke wijze zonodig op de wijze van bedrijfsvoering zal worden teruggekoppeld.

B Niet doorgaan van de installatie

- 11 Wat gaat er met het hoog-calorische gas gebeuren als de luchtscheidings- en gasmenginstallatie niet tot stand zou komen en zou dat gevolgen voor het milieu kunnen hebben?

C Aanvullende milieu-beschermende maatregelen

- 12 Als daartoe aanleiding bestaat dienen aanvullend op het gestelde onder 10 nog verdere toe te passen milieu-beschermende maatregelen op globale wijze te worden beschreven, dit onder vermelding van het doel, de doeltreffendheid en de doelmatigheid daarvan.

Hierbij wordt vooral gedacht aan (zie verder ook aandachtspunt 25):

- Indien de inworpen van het zuurstofrijke restgas op gevoelige objecten (waaronder flora, fauna en cultuurgewassen) aanleiding kunnen geven tot (blijvende) schade dient te worden beschreven of aanvullende maatregelen op het vlak van de bedrijfsvoering genomen kunnen worden en welke maatregelen genomen kunnen worden om schade te voorkomen dan wel te beperken.
- Wat kan zonodig aanvullend worden gedaan om het veroorzaakte geluidniveau verder terug te dringen? Indien de gestelde eisen met betrekking tot de toelaatbare geluidniveaus (vergunning in het kader van de Hinderwet en de wet Geluidhinder) worden overschreden, dient te worden beschreven welke maatregelen genomen kunnen worden om aan de geluideisen te voldoen, dit mede in samenhang met het geluidniveau van de bestaande compressorinstallatie.
- Als bronbemaling bij de aanleg en gebruik van de installatie overwogen wordt, wat kan dan worden gedaan om nadelige gevolgen voor de omringende vegetatie en cultuurgewassen te beperken?

IV Vragen betreffende eerder genomen besluiten en andere beperkingen en te nemen besluiten

- 13 Wat is het overheidsbeleid dat ligt achter de oprichting van deze installaties en welke beperkingen legt dit beleid op?
- 14 Ten behoeve van welke besluiten wordt het rapport opgesteld? Wat is de te volgen besluitvormingsprocedure en de tijdplanning daarvan?
- 15 Welke mogelijke beperkingen leggen het streekplan, het bestemmingsplan en eventuele (ontwerp) milieu-beleidsplannen op?
- 16 Welke toetsingscriteria zijn van betekenis zoals normen, richtlijnen en uitgangspunten van het milieubeleid en zijn er andere van te voren vastgestelde toetsingscriteria?

V Overwegingen betreffende de bestaande toestand van het milieu

- 17 Een korte beschrijving van gevoelige objecten (waarvoor gevoelig, in welke mate) in de omgeving onder vermelding van aard, omvang, aantal, plaats en afstand tot de installatie.
De betreffende objecten dienen op kaart te worden aangegeven.
Onder de gevoelige objecten worden ondermeer verstaan:
 - Woningen en recreatieverblijven
 - Landbouwgewassen
 - Flora, vegetaties, fauna en ecosysteemtypen in natuurterreinen, dit onder vermelding van de regionale en nationale betekenis (ondermeer door middel van relatieve oppervlaktes en relatering aan zeldzaamheidsschalen)
 - Cultuurhistorische, recreatieve en landschappelijk waardevolle objecten.
- 18 Een beschrijving van de huidige milieukwaliteiten en de autonome

ontwikkeling daarvan voorzover van belang in verband met invloeden van de betrokken activiteit, zoals:

- achtergrond geluidniveaus, inclusief die van het bestaande compressorstation
- de visuele verschijningsvorm van het landschap
- de kwaliteit van het oppervlaktewater indien daarop wordt geloosd
- de luchtkwaliteit

19 Waar dit van betekenis is, dient het verloop van de kwaliteit van bijvoorbeeld de afgelopen jaren te worden beschreven, waaronder de situatie van vóór het compressorstation, alsmede de invloed van voorziene toekomstige ontwikkelingen (nieuwe bronnen, saneringen).

VI Vragen over de gevolgen voor het milieu

De verschillende aandachtspunten zijn per milieu-aspect gerangschikt.

A Luchtverontreiniging (+ geurhinder)

20 Wat is de samenstelling van het af te blazen restgas en indien dit van betekenis is (zie E. Planten, vegetaties, cultuurgewassen, dieren en ecosystemen) hoe zal dit restgas zich verspreiden onder verschillende weersomstandigheden?

21 Wat zal gebeuren met de te verwijderen luchtverontreinigingen uit de aanvoerlucht?

22 Is er kans op stank (geurhinder) en zo ja, waardoor?

23 Welke zijn de micro-klimatologische effecten van de hoeveelheden restgas die vrijkomen bij een constante temperatuur en van de vrijkomende warmte ten gevolge van de luchtkoeling?

B Bodem, grondwater, oppervlaktewater en afvalstoffen

- 24 Op welke wijze kunnen uitwerpen naar de bodem, het grondwater en het oppervlaktewater optreden en wat zijn daarvan de milieueffecten?
- 25 Welke voorzieningen worden getroffen opdat bij opslag, overslag en anderszins van hulpstoffen en eventuele afvalstoffen uitwerpen naar de bodem en het grondwater worden voorkomen of beperkt?

C Externe veiligheid

- 26 Een beschrijving van het grootst mogelijk geloofwaardig ongeval en de te verwachten gevolgen daarvan voor enkele meteorologische uitersten. (Daarbij kan overwogen worden de invloed te beschouwen van mogelijke storingen in installaties elders, b.v. de aardgasontzwavelingsinstallatie te Emmen, op de veiligheidssituatie van de voorgenomen activiteit).

Relevante ervaringen opgedaan met vergelijkbare installaties elders zouden moeten worden beschreven in verband met de milieu-gevolgen van calamiteiten voor in het bijzonder personen en verontreiniging van het milieu. Met name zou moeten worden ingegaan op het explosiegevaar in verband met eventuele accumulatie van koolwaterstoffen bij de reiniging van de aanvoerlucht.

(Zie tevens onder de voorgenomen activiteit)

D Geluidhinder

- 27 Hoe groot is de immissie-relevante bronsterkte van de gehele luchtscheidings- en de gehele gasmenginstallatie en de spectraalverdeling ervan, een en ander onder vermelding van de bijbehorende bedrijfstoestand en de gemiddelde tijdsduur per jaar dat deze optreedt? Hoe zijn deze waarden bepaald?
- 28 Hoe groot is naar verwachting de immissie-relevante bronsterkte bij het opstarten en bij niet-normale bedrijfsomstandigheden?
- 29 Hoe zijn de geluidcontouren buiten de terreingrens gelegen behorende bij de representatieve bedrijfsconditie en per

beoordelingsperiode? (De geluidcontouren hebben betrekking op het L_{Aeq} en kunnen b.v. in stappen van 5 dB worden opgegeven met als laagste waarde 30 dB(A). Berekening dient te geschieden volgens de Handleiding meten en rekenen industrielawaai, methode B).

- 30 Waar ligt de contour voor de 50 dB(A)-etmaalwaarde? (Daar waar deze binnen de terreingrens valt is een ruwe schatting voldoende).
- 31 Hoe hoog is op relevante punten buiten de terreingrens het niveau L_{Aeq} per beoordelingsperiode en op welke wijze dragen de diverse deelbronnen er toe bij? Wat zijn op deze plaatsen de eventuele bijdragen van verkeer en andere (bedrijfs)activiteiten?
- 32 Hoe hoog is op deze punten het L_{Aeq} ten gevolge van de bestaande installaties behorende tot het compressorstation?
- 33 Hoe hoog is het omgevingsgeluidniveau op deze punten?
- 34 Naast toetsing aan de betreffende normen kan het tevens zinvol zijn om de antwoorden op de vragen onder de punten 31 tot en met 33 te onderwerpen aan een kwalitatieve beschouwing over de relatieve betekenis van de geluidniveaus veroorzaakt door de nieuwe installaties ten opzichte van die van het huidige compressorstation en die van het landgoed.

E Planten, vegetaties, cultuurgewassen, ecosystemen en dieren

- 35 De eventuele fysiologische effecten van het zuurstofrijke, koolzuurvrije en droge restgas op gevoelige objecten (wilde planten, vegetaties, ecosysteemtypen, zoals die op het Vilsterse Veld, cultuurgewassen en mogelijk ook dieren, inclusief vee) behoren te worden beschouwd. Mogelijke schade door directe blootstelling dient te worden geschat. De vraag doet zich voor in hoeverre hierbij een gebrek aan kennis bestaat. Mogelijke relevante ervaringen met vergelijkbare installaties elders kunnen daar misschien in tegemoet komen.
- 36 De gevolgen van (tijdelijke) bronbemalingen, die nodig zouden zijn

bij de bouw en het gebruik van de installatie, op wilde planten, vegetaties, ecosysteemtypen en cultuurgewassen dienen beschreven te worden. Deze zouden vergeleken kunnen worden met de effecten bij eventueel eerdere bronbemalingen die werden uitgevoerd ten behoeve van het compressorstation.

- 37 Op het vigerende bestemmingsplan (uitgewerkt bestemmingsplan Vilstersche Veld) staat aangegeven dat het compressorstation is omgeven door een gordel van bos. Ten behoeve van de realisering van de installatie zal een gedeelte van dit bos verwijderd moeten worden. Welke oppervlakte betreft dit en om wat voor type bos gaat het? Wat zal er voor in de plaats komen?

F Volksgezondheid en beleving

- 38 De mogelijke invloeden genoemd onder aandachtspunt 35 die van betekenis kunnen zijn voor de gezondheid van personen in de omgeving behoren eveneens nagegaan te worden.
- 39 De realisering van een installatie zoals de voorgenomen activiteit in toevoeging aan de bestaande compressorinstallatie kan een negatieve invloed uitoefenen op de beleving van de landelijke omgeving door omwonenden, werkenden en recreanten vooral vanwege emissies van geluid en mogelijke andere vormen van hinder inclusief een mogelijk gevoel van onbehagen.

G Landschap

- 40 De volgende gegevens kunnen van betekenis zijn ten behoeve van een beoordeling van landschappelijke aspecten:

a Plattegronden

- De situering van het complex (1:25.000).
- De uitgewerkte situering met:
 - = het kavel- en inrichtingspatroon van het terrein (bijvoorbeeld 1: 2500).
 - = een tekening van de omgeving of een verticale luchtfoto waaruit duidelijk blijkt hoe momenteel het terrein en de

omgeving is ingericht en hoe het complex wordt ingepast in het natuur- en cultuurgebied van de omgeving.

- Een kaart waarop de zichtbaarheid van de hoogste gedeelten van de installatie op afstand is weergegeven. Met name de zichtbaarheid vanuit de omgeving is van betekenis (1: 10.000)

b Aanzichten en profielen

- Dwarsprofielen van het complex vanuit enkele richtingen of fotomontages op ooghoogte; eventueel een vogelvluchtsimulatie van het gehele complex in zijn omgeving.

c Overige gegevens

- De verlichting: welke voorzieningen worden getroffen om, indien de installatie des nachts wordt verlicht, uitstraling van het licht tegen te gaan, vooral ten opzichte van woonplaatsen (hoogte lichtmasten, te gebruiken armaturen)?
- Terreinafscheidingen, voor zover de fotomontages of andere gegevens hierin geen inzicht verschaffen.

VII Een overzicht van de leemten in kennis en informatie

41 Een overzicht van de (vrij belangrijk te achten) leemten in kennis en informatie, die na de nadere milieu-effecten-analyse zijn overgebleven, dienen ter plaatse in het rapport te worden genoemd en ook in een apart hoofdstuk of paragraaf te worden weergegeven. De redenen dienen aangegeven te worden waarom deze leemten zijn blijven bestaan. Naast het overzicht behoren ook te worden vermeld:

- Onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden.
- Onzekerheden en onnauwkeurigheden in de gebruikte invoergegevens.
- Andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot milieu-gevolgen op korte en langere termijn.

- Gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden.

VIII Evaluatie ("monitoring")

42 Bij een te zijner tijd door gevoegd gezag op te stellen evaluatieprogramma (zie tevens vraag 10, laatste gedachtenstreepje) kan rekening worden gehouden met het overzicht van de resterende leemten in kennis en informatie en van onzekerheden. Het gaat hierbij vooral om welke uit- en inworpmetingen zullen plaatsvinden en waar. Hoe en door wie dit zal worden gecontroleerd, hoe wordt bij overschrijding van bepaalde waarden gereageerd?

IX Overweging van de gevolgen voor het milieu van aansluitende (secundaire) activiteiten

43 De installatie zal in eerste instantie worden aangelegd ten behoeve van de conditionering en inpassing van ontzwaveld gas van de aardgasontzwavelings- installatie in Emmen. De aanleg van de pijpleiding voor het transport van dit gas naar het terrein in Vilsteren is weliswaar onderwerp van een aparte besluitvorming maar is toch direct gebonden aan deze activiteit. Het verdient aanbeveling in het MIR kort in te gaan op de gevolgen voor het milieu van deze nieuw te leggen leiding.

44 Tevens wordt aanbevolen aandacht te schenken aan de invloeden op de omgeving door bouwverkeer gedurende de verschillende fasen van de aanleg van de installaties. Dit geldt ook voor de aanleg buiten het terrein van de zogenaamde blokkeerlussen die nodig zijn voor de kwaliteitscontrole van het gas en de aanleg van een electriciteitsleiding voor het benodigde extra vermogen voor de nieuwe installaties.

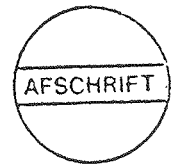
45 Zijn er nog andere volg- of secundaire activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor het milieu?

provincie overijssel

BIJLAGE 4

121-28

Aan N.V. Nederlandse Gasunie
Laan Corpus den Hoorn 102
Groningen

uw kenmerk	uw brief van	ons nr.	bijl.	datum
		23250		2 januari 1985
onderwerp		afd. 6 milieuzorg		10. JAN. 1985
richtlijnen milieu- invloeden-rapportage uitbreiding compressorstation Ommen.		incl. hr. xxx Keulen		toestel nr. 2258

Voor de door u voorgenomen uitbreiding van het compressorstation Ommen met een stikstofinstallatie zult u te zijner tijd door ons college te verlenen vergunningen nodig hebben op grond van de Hinderwet, de Wet inzake de luchtverontreiniging en de Wet geluidhinder.

Zoals reeds met u is afgesproken, zult u bij de aanvraag voor deze vergunningen een milieu-invloeden-rapportage (m.i.r.) voegen.

Teneinde deze milieu-invloeden-rapportage zoveel mogelijk te kunnen behandelen volgens de procedure uit het wetsontwerp inzake milieu-effect-rapportage, hebben wij op 27 november 1984 aan de voorlopige commissie voor de milieu-effect-rapportage verzocht te zijner tijd te adviseren over het milieu-invloeden-rapport.

Deze voorlopige commissie heeft daarop op 4 december 1984 ons een aantal aanbevelingen gezonden met betrekking tot de inhoud van de milieu-invloeden-rapportage, zodat wij aan de hand van deze aanbevelingen richtlijnen kunnen geven met betrekking tot de inhoud van de milieu-invloeden-rapportage.

Op 7 december 1984 heeft des ochtends vooroverleg met u plaatsgevonden ten behoeve van de aanvragen voor de hierboven genoemde vergunningen. In dat vooroverleg zijn enige wensen naar voren gebracht met betrekking tot de inhoud van de milieu-invloeden-rapportage. Des middags heeft met u overleg plaatsgevonden over de inhoud van de milieu-invloeden-rapportage. Tijdens dit overleg is aan u uitgereikt een overzicht d.d. 6 december 1984, met ambtelijk gemaakte opmerkingen naar aanleiding van de aanbevelingen van de voorlopige commissie voor de milieu-effect-rapportage. Ook is tijdens dit overleg een toelichting gegeven op de aanbevelingen en de daarbij gemaakte opmerkingen.

Wij kunnen ons in grote lijnen verenigen met de aanbevelingen van de voorlopige commissie voor de milieu-effect-rapportage. In verband hiermee hebben wij besloten deze aanbevelingen vast te stellen als richtlijn voor de inhoud van de op te stellen milieu-invloeden-rapportage. Daarbij dienen de navolgende vragen en opmerkingen te worden betrokken.

- ad 1. (Algemeen). Voor alle milieu-invloeden geldt, dat deze moeten worden gezien in hun relatieve betekenis tot die van het bestaande station. In beginsel kan uitgegaan worden van bestaande gegevens.
- ad 10. Aangegeven zal moeten worden in hoeverre de voorgenomen uitbreiding gevolgen heeft voor de milieuhygiënische aspecten van het bestaande station. "Energie-opwekking" dient te worden opgevat als "energievoorziening".
- ad 15. Indien er sprake is van beperkingen door relevante plannen op rijksniveau, dienen deze ook te worden aangegeven.
- ad 16. Wij denken hierbij aan normen et cetera zoals die bijvoorbeeld zijn verwoord in de IMP's.
- ad 18. Bij de beschrijving van de huidige milieukwaliteiten zal uiteraard moeten worden uitgegaan van het bestaan van het compressorstation.
- ad 20. Wanneer dit zonder veel problemen mogelijk is, verzoeken wij u tevens aan te geven hoe de samenstelling van de lucht is binnen de inrichting. Als dit nu reeds op eenvoudige wijze zou kunnen worden meegenomen, zou dit voor de Arbeidsinspectie de tijd besparen van een afzonderlijk onderzoek.
- ad 21. Welke verontreinigingen bevinden zich in de aanvoerlucht?
- ad 23a. (Een aanvullende vraag). Vinden er Freon-emissies plaats bij het vullen en het repareren van de koelinstallaties? Wat zijn de gevolgen van deze emissies en van de emissies bij een calamiteit?
- ad 26. Dit zal zowel moeten betreffen de gevolgen van een storing in Emmen als die van een storing in Vilsteren. Gevraagd wordt niet alleen te kijken naar het grootst mogelijke geloofwaardig ongeval, maar ook meer waarschijnlijke scenario's in de beschouwing betrekken.
- ad 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34. Deze vragen zullen beantwoord moeten worden voor hetzij zomer- en wintersituaties, hetzij voor temperaturen boven en onder nul.
- ad 30. Wat is het geluidsniveau op de 50 dB(A)-etmaalwaarde-contour per beoordelingsperiode?
- ad 36. Vindt er in de uiteindelijke situatie nog bemaling plaats?
- ad 37. Deze vraag dient gesteld te worden voor het feitelijk bestaande bos.
- ad 39. Dit punt zal in de rapportage betrokken moeten worden.
- ad 40. Wij geven u in overweging de genoemde plattegronden zoveel mogelijk te combineren met de reeds voor de vergunningaanvraag benodigde plattegronden.
- ad 42. Deze aanbeveling beschouwen wij als in de eerste plaats tot ons gericht.
- ad 43. Wij zien dit beperkt tot het grondgebied van de provincie Overijssel.
- ad 44. Bij bouwverkeer moet onder andere worden gedacht aan trillinghinder.
- ad 45. Hierbij denken wij aan de afvoer van het zuurstofrijke restgas ten behoeve van gebruik elders, of aan het afvoeren van warmte ten behoeve van verwarming elders.

Tijdens de bespreking op vrijdagmiddag 7 december 1984 is ten behoeve van de werkverdeling tussen Gasunie en DHV een onderscheid gemaakt tussen de informatie die u toch al zou moeten aanleveren ten behoeve van de vergunningaanvraag en de extra-informatie ten behoeve van de milieu-invloeden-rapportage.

Wij gaan ervan uit dat de informatie bedoeld in de hieronder genoemde vragen van de voorlopige commissie voor de milieu-effect-rapportage reeds ten behoeve van de vergunningaanvraag vereist is:

2, 4, 9, 10 (met uitzondering van tracé's pijpleidingen) 12, 17 (met uitzondering van flora et cetera en waardevolle objecten), 20 tot en met 32, 34 tot en met 36, 37, 40 (met uitzondering van zichtbaarheid op afstand en aanzichten en profielen), 44 en 45.

Wij achten het overigens wel gewenst dat de door Gasunie en DHV aan te leveren informatie wordt samengevoegd tot één milieu-invloeden-rapport.

Een afschrift van deze brief hebben wij gezonden aan de minister van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer, de voorlopige commissie voor de milieu-effect-rapportage, DHV en het Landgoed Vilsteren B.V.

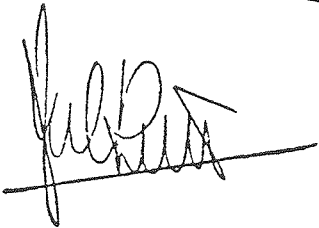
coll. p s.

Gedeputeerde staten van Overijssel,

voorzitter,

griffier,

Openbare bekendmaking van het College van Gedeputeerde Staten van Overijssel omtrent de vergunningaanvraag en het milieu-invloedenrapport luchtscheidingsinstallatie en mengstation-C in de Nederlandse Staatscourant van 20 mei 1985.

Provinciale besturen

Overijssel

Gedeputeerde Staten van Overijssel maken het volgende bekend, mede namens het dagelijks bestuur van het Zuiveringschap West-Overijssel en burgemeester en wethouders van Ommen.

De N.V. Nederlandse Gasunie, Laan Corpus den Hoorn 102 te Groningen heeft bij ons vergunningen aangevraagd op grond van de Hinderwet, de Wet inzake de luchtverontreiniging en de Wet geluidhinder voor het uitbreiden van het gascompressorstation aan de Vilterse Allee in de gemeente Ommen met een luchtscheidingsinstallatie en een mengstation.

Ten behoeve van deze uitbreiding is een milieu-invloedenrapport opgesteld, dat bij de aanvraag is gevoegd.

In verband met de voorgenomen uitbreiding is bij het dagelijks bestuur van het Zuiveringschap West-Overijssel vergunning gevraagd op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor het lozen van bronneringswater, sanitair- en huishoudelijk afvalwater en condenswater. Voor het onttrekken van grondwater tijdens de uitbreidingswerkzaamheden in 1986 en 1987 zijn bij ons vergunningen aangevraagd op basis van de Grondwaterwet.

Tevens is bij ons vergunning gevraagd op grond van de Wet geluidhinder voor het veranderen van de werkwijze in het bestaande deel van het compressorstation.

Al deze vergunningaanvragen en het genoemde milieu-invloedenrapport en de verdere bijbehorende stukken liggen tot nadere aankondiging ter inzage vanaf 21 mei 1985:

1. tijdens kantooruren in het gemeentehuis te Ommen, Chevallerestraat 2 (van 9 tot 12 uur) en ten kantore van het Zuiveringschap West-Overijssel, Ruitlerlaan 7, Zwolle;
2. van 24 mei tot 28 juni 1985 ook op

zaterdag van 9 tot 12 uur in het bureau van de groepscommandant van de Rijkspolitie te Ommen, Hammerweg 22.

Schriftelijke opmerkingen naar aanleiding van het milieu-invloedenrapport en gemotiveerde schriftelijke bezwaren naar aanleiding van de aanvragen om vergunning op grond van de Hinderwet, de Wet inzake de luchtverontreiniging en de Wet geluidhinder kunnen tot en met 28 juni 1985 worden ingediend bij: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.

Schriftelijke bezwaren naar aanleiding van de aanvraag om vergunning op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren kunnen tot en met 28 juni 1985 worden gericht aan het dagelijks bestuur van het Zuiveringschap West-Overijssel, Ruitlerlaan 7, 8019 BN Zwolle.

Schriftelijke bezwaren naar aanleiding van de vergunningaanvragen op grond van de Grondwaterwet kunnen tot en met 28 juni 1985 worden gericht aan burgemeester en wethouders van Ommen, Postbus 100, 7730 AC Ommen.

Degene die schriftelijke opmerkingen wil indienen naar aanleiding van het milieu-invloedenrapport, of schriftelijke bezwaren naar aanleiding van de vergunningaanvragen, kan daarbij verzoeken om zijn of haar persoonlijke gegevens tijdens de verdere procedure geheim te houden.

Op 21 juni 1985 zal om 14 uur in het gemeentehuis van Ommen, Chevallerestraat 2 een openbare zitting worden gehouden. Tijdens deze zitting zal gelegenheid bestaan om tegen de ingediende aanvragen bezwaar te maken of om reeds schriftelijk ingediende bezwaren toe te lichten en om opmerkingen te maken naar aanleiding van het milieu-invloeden rapport.

BIJLAGE 6

Samenstelling van de werkgroep van de VCmer

De werkgroep van de Voorlopige Commissie voor de milieu-effectrapportage welke het toetsingsadvies heeft opgesteld, heeft onder voorzitterschap van dr. J. Spaander gestaan.

In de werkgroep hebben zitting gehad:

drs. J.A. van den Berg te Zeist
ir. H.S. Buytenhek te Brielle
dr. ing. A. von Meier te Nieuw-Vennep
dr. J.T. de Smidt te Utrecht

Drs. J.J. Scholten en ir. R.I. Seijffers traden op als secretaris van de werkgroep.

BIJLAGE 7: Lijst van inspraakreacties

	ORGANISATIE/PERSOON	DATUM VAN OPSTELLING	DATUM VAN ONTVANGS door VCmer
1.	Landgoed Vilsteren	21-06-1985 (hoorzitting)	05-07-1985
2.	Natuur en Milieu Federatie Overijssel	21-06-1985 (hoorzitting)	05-07-1985
3.	Natuur en Milieu Federatie Overijssel	28-06-1985	09-07-1985
4.	Landbouwschap, Gewestelijke Raad voor Overijssel	21-06-1985 (hoorzitting)	05-07-1985
5.	Landbouwschap, Gewestelijke Raad voor Overijssel	26-06-1985	09-07-1985
6.	Natuur en Milieu Federatie Overijssel	11-07-1985 (toelichting bezwaar- schrift)	22-07-1985